

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL

Kuupäev digiallkirjas

14.10.2015

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Kadri Teller-Sepp

Võtsid osa: Mall Kivisalu, Peeter Päll, Liisi Sokk, Ulla Kadakas, Jaak Maandi, Marja Kallasmaa, Evar Saar, Uudo Timm, Ilmar Tomusk, Jüri Jagomägi, Katrin Alliksaar ja Olev Veskimäe

Lähtudes kohanimenõukogu põhimääruse § 6 lõikest 5, kujundas kohanimenõukogu oma seisukoha päevakorras olevate punktide kohta e-posti vahendusel.

PÄEVAKORD:

1. 1975. a õigusakti kasutamine Leesika tänava (Tartu linn) kohanimeregistrisse kandmise õigusliku alusena, nimekuju parandamine
2. Isikunime kasutamine Tartu uue tänava nimetamisel

1) 1975. a õigusakti kasutamine Leesika tänava (Tartu linn) kohanimeregistrisse kandmise õigusliku alusena, nimekuju parandamine

Tartu linn soovib kohanime määramise õigusliku alusena kasutada 1975. aastal välja antud õigusakti (Tartu Linna TSN Täitevkomitee 12.12.1975 otsuse nr 471), millega kinnitati Kruusamäe, Nurme ja Põllu tänavate vahelise kvartali detailplaneerimise projekt, ning lugeda, et aktis on nimesse sattunud trükiviga (Leesiku asemel peab olema Leesika). Palutakse kohanimenõukogu arvamust lahenduse osas.

Eesti õigekeelsussõnaraamatu järgi on sõna „leesikas“ omastavas käändes „leesika“. Seega on alust arvata, et täht „u“ on nime lõppu sattunud ekslikult. Ülal viidatud otsusega kinnitati Kruusamäe, Nurme ja Põllu tänavate vahelise kvartali detailplaneerimise projekt. Otsusega määrati ühele projekteeritavale tänavale nimeks Leesiku tänav. Sama detailplaneerimise projekti asendiplaanil (kirja lisa 2) on tänava nimi kujutatud aga tänapäevasel kujul (alõpuga). Järgnevates õigusaktides viidatakse Leesika nimele; Leesika on kasutusel 25 maaüksuse aadressis. Tartu Linnavalitsus leiab, et Leesika tänava nime uuesti määramine ligi 40 aastat hiljem on otstarbetu. 1975. a otsuses toodud nimekuju ei ole kunagi käibelevõetud ning ühe tähe erinevust tuleks käsitleda trükiveana.

KUULATI:

Mall Kivisalu: Leesiku-Leesika küsimuses olen nõus Tartu Linnavalitsuse selgitusega, et seda võib tõepoolest ka kirjaveaks pidada, sest samal ajalõul on kohe kasutusele võetud nimi:

Leesika tänav.

Peeter Päll: Nõustun.

Liisi Sokk: Arvan, et Leesika tänava asemel Leesiku tänava õigusakti sattumist võib tõesti trükiveaks pidada.

Kadri Teller-Sepp: Minu hinnangul saab seda akti õigusliku alusena kasutada. Nimetatud haldusakti ei ole kehtetuks tunnistatud ning selles on olemas kohanimeseaduse § 6 lg-s 2 nõutud andmed. Õigusakti sisuline mõte ei ole muutunud. Selguse huvides võiks kohanimemäärajale soovitada siiski uue õigusakti kehtestamist, ja endisaegsele KOV üksikaktile (täitevkomitee otsus) võiks selles viidata kui motivatsiooniargumendile.

OTSUSTATI:

Kohanimenõukogu hinnangul saab Tartu Linna TSN Täitevkomitee 12.12.1975 otsusele nr 471 kohanime määramisel viidata kui on olemas kohanimeseaduse § 6 lg-s 2 nõutud andmed. Selguse huvides võiks kohanimemäärajale soovitada siiski uue õigusakti kehtestamist, eriti kui taolisi võimalikke juhtumeid on mitmeid. Sellisel juhul võib endisaegsele KOV üksikaktile (täitevkomitee otsus) haldusaktis viidata kui motivatsiooniargumendile.

Leesiku nimekuju sattumist õigusakti Leesika asemel võib lugeda trükiveaks, sest samal ajajärgul võeti tänavanimi kohe kasutusse praeguse tuntud nimekujuga.

2) Isikunime kasutamine Tartu uue tänava nimetamisel

Tartu linnavalitsusest tuli küsimus e-kirja teel isikunime kasutamise kohta Tartu uue tänava nimetamisel: milline on korrektne nimekuju, kas peab kasutama mõlemat eesnime või võib piirduda ühega? Kuidas hindate nime üldist sobivust?

Tartu Ülikool (maaomanik) pakub välja kaks nimevarianti:
1. Teaduse tänav - nimetatud piirkond koondab suurema osa ülikooli kaasaegsest loodus-, meditsiini- ning tehnikateadusest, mistõttu sobiks piirkonda tekkiv uus tänav kandma Teaduse nime.

2. Wilhelm Ostwaldi tänav. Friedrich Wilhelm Ostwald on ainuke Eestis töötanud teadlane, kes on pälvinud teadusmaailma mainekaima tunnustuse – Nobeli preemia. 1875. aastal lõpetas ta Tartu Ülikooli, kus kolm aastat hiljem kaitses oma doktorikraadi Carl Schmidt'i juhendamisel. Teadustöö Tartu Ülikoolis oma aja parimate professorite juhendamisel pani aluse Ostwaldi edukale teadlase karjäärile, mis 1909. aastal tipnes Nobeli preemia pälvimisega. Füüsikalise keemia teadusharu ühe rajajana väärib nobelist W. Ostwaldi nimi kindlasti jäädvustamist Tartu Ülikooli teadus- ja tehnoloogialinnakus Maarjamõisa välja.

KUULATI:

Peeter Päll oli EKI nimel andnud arvamuse ka enne koosolekut: Esmajärjekorras eelistaksin pühendusnime vältida, seega Teaduse tänav. Kui just väga tahetakse, siis sobib ka Wilhelm Ostwaldi tänav. Ühe eesnime kasutamist võib põhjendada sellega, et ka Nobeli nimekirjas on ta nii: http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/chemistry/laureates/1909/ostwald-bio.html

Mall Kivisalu: Kahe eesnimega isikute korral on mõnel juhul ka ühe eesnimega piiratud. Näiteks Tallinna lennujaama pühendusnimi. Adressiandmete kasutamise seisukohast pooldan lühemat nimekuju, eriti juhul kui see on olnud sellisena kasutuses ka isiku eluajal.

Jaak Maandi: Nõus Mall Kivisalu ja Peeter Pälliga. Mulle meeldiks lihtsalt Ostwaldi tänav, sest nii hakatakse seda tänavat kutsuma.

Mall Kivisalu: Eesnime ära jätmine on vastuolus pühendusnime korraga. Otstarbekas on pigem üldse mitte pühendusnimesid määrata, see on kasutuses ebapraktiline. Kohanimi on

selline laiatarbekaup, mille kasutamine peab olema lihtne. Siit ilmast lahkunute jaoks on muid väarikaid mälestamise võimalusi kui aadressiandmetes nende nimede kasutamine ja sellega kaasnev mugandamine-moonutamine. Aga kui pühendusnime ikkagi peetakse hädavalikuks, siis ikka koos eesnimega.

Ulla Kadakas: nõus Mall Kivisaluga

Jaak Maandi: Kui kord ei toimi, võiks seda ju muuta.

Peeter Päll: Üldjoontes kord ju siiski toimib, perekonnanimele eesnime lisamine on hea tava mujalgi Euroopas. Balti koosolekul sellel suvel Varssavis teatas isegi Valgevene, et on otsustanud seda tava järgima hakata. See tähendab mh, et seal ei lisata enam ka tiitleid nimedele (kindral, akadeemik jne). Eesti perekonnanimed on sageli üldsõnaga kokkulangevad, nii oleksid Hurda, Saare jms mitmemõttelised.

Liisi Sock: Pühendusnime määramise osas olen nõus Malluga ja leian, et võimalusel võiks isikute mälestust muul moel jäädvustada. Arvestades nii eetilisi (keda pidada pühendusnime vääriliseks, tavakasutuses selline nimi devalveerub) kui praktilisi (millist nimekuju kasutada, segadus loendites järjestamisel ja andmebaasides otsingul) aspekte, toetan mina teist Tartu Ülikooli pakutud nimevarianti Teaduse tänav, millel on asukohta arvestades sobiv kohaseos ning mis on erapooletu ja lihtsalt kasutatav nimi.

Kui on soov siiski kasutada pühendusnime, sobib minu hinnangul isiku eluajal kasutusel olnud nimekuju ehk Wilhelm Ostwaldi tänava nimi.

OTSUSTATI:

Wilhelm Ostwaldi pühendusnime määramisel on lubatud ühe eesnime kasutamine kahe asemel. Isik kasutas ise põhiliselt üht eesnime ning on ka nobelistina tuntud kui Wilhelm Ostwald. Kohanimenõukogu juhib tähelepanu, et alati võiks pühendusnime määramisele võimalusel eelistada isikute mälestus muul moel jäädvustamist: tavakasutuses aadressandmete kasutamisel võib nimi paratamatult devalveeruda ja moonduda.

3) Info kohanimekorralduse valdkonna liikumisest Rahandusministeeriumi haldusalasse
Rahandusministeeriumi esindajad andsid teada, et kohanimekorralduse valdkond liikus Siseministeeriumi haldusalast Rahandusministeeriumi alla. Ka Kohanimenõukogu tegutseb nüüd Rahandusministeeriumi valitsemisalas. Valdkonna eest vastutab riigihalduse minister. 1. septembrist k.a on Rahandusministeeriumi kohanimekorraldusega tegelevaks ametnikuks regionaalhalduse osakonna nõunik Kadri Teller-Sepp. Kohanimenõukogu uus ühine tööaadress on kohanimi@fin.ee, kohanimeregistri postiloendi aadress on kohanimeregister@fin.ee.

(allkirjastatud digitaalselt)
Väino Tõemets
Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kadri Teller-Sepp
Protokollija